BÁO CÁO

Sử dụng AI có trách nhiệm trong học tập và nghiên cứu

Họ và tên: Nguyễn Mai Phương

MSV: 25052201

Mã lớp:VNU1001_E252046

I. NGHIÊN CỨU CHÍNH SÁCH CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI VỀ VIỆC SỬ DỤNG AI

- Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) đang từng bước đưa trí tuệ nhân tạo vào hoạt động đào tạo nhằm đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số trong giáo dục. Theo bài viết "ĐHQGHN đưa học phần công nghệ số và trí tuệ nhân tạo vào giảng dạy từ năm nhất", từ năm học 2025–2026, sinh viên chính quy sẽ được học học phần "Nhập môn công nghệ số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo" ngay từ năm thứ nhất. Học phần này được xây dựng với mục tiêu trang bị kiến thức nền tảng về công nghệ số, giúp sinh viên biết cách khai thác và ứng dụng AI phục vụ học tập, nghiên cứu cũng như công việc trong tương lai.

VNU
ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
Vietnam National University, Hanoi

Thư viện s

GIỚI THIỆU ĐÀO TẠO KHOA HỌC CÔNG NGHỆ HỢP TÁC & PHÁT TRIỂN SINH VIÊN CÁN BỘ

Thứ ba 13-05-2025 | Tin tức & Sự kiện » Đột phá theo các nghị quyết Trung ương

ĐHQGHN đưa học phần công nghệ số và trí tuệ nhân tạo vào giảng dạy từ năm nhất

Sinh viên chính quy toàn Đại học Quốc gia Hà Nội từ khóa tuyển sinh 2025 sẽ học trực tuyến học phần nền tảng về công nghệ số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo. Đây là bước đi mạnh mẽ nhằm chuẩn hóa năng lực số, đáp ứng yêu cầu hội nhập và dẫn dắt chuyển đổi số.

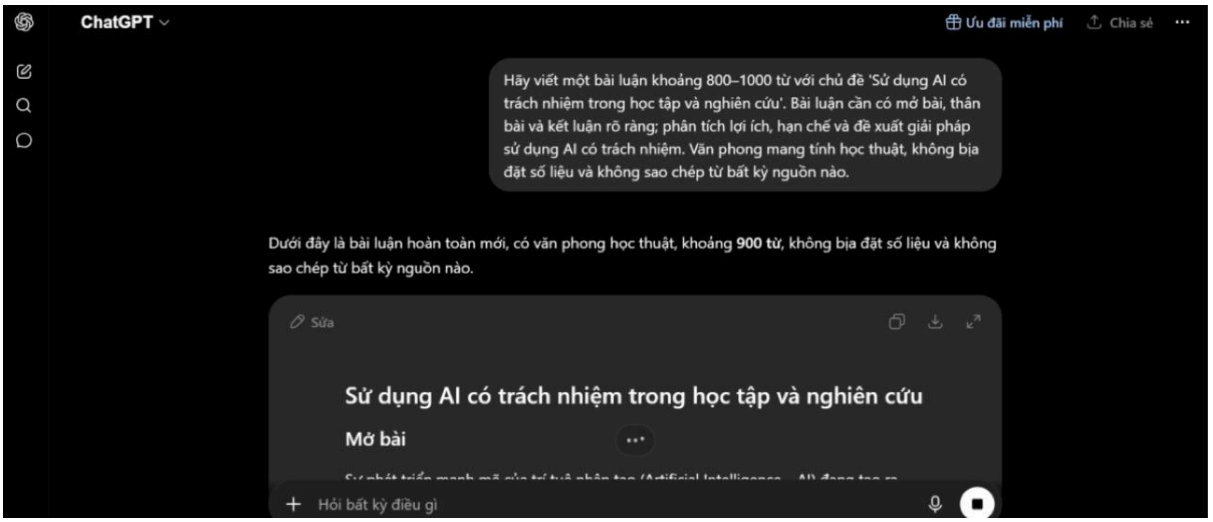
- Bên cạnh việc trang bị kỹ năng sử dụng AI, ĐHQGHN cũng đặc biệt nhấn mạnh đến việc phát huy tư duy độc lập, tránh phụ thuộc vào AI và đảm bảo liêm chính học thuật, đạo đức và trách nhiệm trong quá trình ứng dụng trí tuệ nhân tạo. Điều này cho thấy nhà trường không chỉ khuyến khích sinh viên sử dụng AI như một công cụ hỗ trợ mà còn định hướng người học biết khai thác AI một cách đúng đắn, có chọn lọc và chịu trách nhiệm đối với sản phẩm học tập của mình.
- Theo em, mặc dù ĐHQGHN chưa ban hành một quy định riêng về việc sử dụng AI trong học tập và nghiên cứu, nhưng thông qua việc triển khai học phần về công nghệ số và AI, nhà trường đã thể hiện rõ định hướng phát triển năng lực số cho sinh viên gắn với đạo đức học thuật. Đây là một chủ trương phù hợp với xu thế giáo dục hiện nay, góp phần giúp sinh viên sử dụng AI

hiệu quả hơn, đồng thời vẫn duy trì khả năng tư duy độc lập và tinh thần trung thực trong học tập.

II. Viết bài luận, chuẩn bị thuyết trình, tổng hợp tài liệu Và thực hiện với sự hỗ trợ của AI

1. Ghi lại prompt đã sử dụng

Để thực hiện nhiệm vụ viết bài luận, em sử dụng ChatGPT nhằm hỗ trợ xây dựng bản nháp ban đầu. Prompt được sử dụng như sau: "Hãy viết một bài luận khoảng 800–1000 từ với chủ đề 'Sử dụng AI có trách nhiệm trong học tập và nghiên cứu'. Bài luận cần có mở bài, thân bài và kết luận rõ ràng; phân tích lợi ích, hạn chế và đề xuất giải pháp sử dụng AI có trách nhiệm. Văn phong mang tính học thuật, không bịa đặt số liệu và không sao chép từ bất kỳ nguồn nào."

2. Ghi lại đầu ra của AI

Sau khi nhập prompt, ChatGPT đã tạo một bản nháp bài luận theo đúng yêu cầu, gồm đầy đủ ba phần: mở bài, thân bài và kết luận. Nội dung tập trung vào lợi ích của AI trong học tập, những rủi ro khi lạm dụng AI và các giải pháp nhằm sử dụng AI một cách có trách nhiệm.

Thành phẩm:

Sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence – AI) đang tạo ra những thay đổi sâu rộng trong nhiều lĩnh vực của đời sống, đặc biệt là giáo dục và nghiên cứu khoa học. Các công cụ AI có khả năng hỗ trợ tìm kiếm thông tin, phân tích dữ liệu, tóm tắt tài liệu, dịch thuật, lập trình và gợi ý ý tưởng với tốc độ vượt trội so với các phương pháp truyền thống. Đối với người học và nhà nghiên cứu, AI không chỉ giúp nâng cao hiệu quả làm việc mà còn mở ra nhiều cơ hội tiếp cận tri thức một cách thuận tiện hơn. Tuy nhiên, cùng với những lợi ích đó là nhiều thách thức liên quan đến tính chính xác của thông tin, đạo đức học thuật và quyền sở hữu trí tuệ. Vì vậy, sử dụng AI có trách nhiệm không chỉ là một kỹ năng cần thiết mà còn là yêu cầu quan trọng để đảm bảo chất lượng học tập, nghiên cứu và sự phát triển bền vững của giáo dục trong thời đại số.

Một trong những lợi ích nổi bật của AI là khả năng hỗ trợ người học tiếp cận và xử lý thông tin nhanh chóng. Thay vì mất nhiều thời gian tìm kiếm tài liệu từ nhiều nguồn khác nhau, người học có thể sử dụng AI để tóm tắt nội dung, giải thích các khái niệm phức tạp hoặc đề xuất tài liệu liên quan. Điều này giúp tiết kiệm thời gian, đồng thời tạo điều kiện để tập trung vào việc phân tích, đánh giá và vận dụng kiến thức. Bên cạnh đó, AI góp phần cá nhân hóa quá trình học tập. Nhiều công cụ AI có thể điều chỉnh nội dung học dựa trên trình độ, nhu cầu và mục tiêu của từng người học. Chẳng hạn, AI có thể xây dựng kế hoạch học tập, tạo câu hỏi luyện tập hoặc đưa ra phản hồi ngay sau khi người học hoàn thành bài tập. Nhờ đó, quá trình học trở nên linh hoạt và phù hợp với năng lực của mỗi cá nhân hơn. Trong nghiên cứu khoa học, AI hỗ trợ hiệu quả ở nhiều giai đoạn của quy trình nghiên cứu. AI có thể giúp tổng hợp tài liệu, phân loại thông tin, hỗ trợ phân tích dữ liệu, phát hiện xu hướng và gợi ý cách trình bày kết quả. Đối với những nghiên cứu có khối lượng dữ liệu lớn, AI giúp giảm đáng kể thời gian xử lý và tạo điều kiện để nhà nghiên cứu tập trung vào việc xây dựng giả thuyết, diễn giải kết quả và đưa ra kết luận khoa

học. Ngoài ra, AI còn hỗ trợ cải thiện chất lượng trình bày thông qua việc kiểm tra lỗi ngữ pháp, diễn đạt và cấu trúc văn bản.

Mặc dù mang lại nhiều lợi ích, AI vẫn tồn tại những hạn chế mà người sử dụng cần nhận thức rõ. Trước hết, AI không phải lúc nào cũng cung cấp thông tin chính xác. Do được huấn luyện trên lượng dữ liệu lớn và tạo ra câu trả lời dựa trên xác suất ngôn ngữ, AI có thể đưa ra những thông tin lỗi thời, thiếu căn cứ hoặc không phù hợp với ngữ cảnh cụ thể. Nếu người học tin tưởng tuyệt đối vào kết quả mà không kiểm chứng bằng các nguồn tài liệu đáng tin cậy, chất lượng học tập và nghiên cứu sẽ bị ảnh hưởng. Bên cạnh đó, người dùng cũng cần quan tâm đến vấn đề bảo mật thông tin. Khi nhập dữ liệu cá nhân, tài liệu nội bộ hoặc kết quả nghiên cứu chưa công bố vào các hệ thống AI, người sử dụng có thể vô tình làm lộ những thông tin quan trọng nếu không hiểu rõ chính sách bảo mật của công cụ đang sử dụng.

Để phát huy tối đa lợi ích của AI đồng thời hạn chế các rủi ro, cần xây dựng ý thức sử dụng AI một cách có trách nhiệm. Trước hết, AI nên được xem là công cụ hỗ trợ chứ không phải là sự thay thế cho tư duy của con người. Người học cần chủ động phân tích, đánh giá và kiểm chứng thông tin trước khi sử dụng trong bài tập hoặc nghiên cứu. Các nguồn tài liệu học thuật, sách chuyên ngành và bài báo khoa học vẫn cần được ưu tiên khi xác minh thông tin quan trọng. Thứ hai, cần tuân thủ nghiêm túc các nguyên tắc về đạo đức học thuật. Khi AI được sử dụng để hỗ trợ xây dựng ý tưởng, chỉnh sửa diễn đạt hoặc tóm tắt nội dung, người học cần minh bạch về mức độ sử dụng theo quy định của cơ sở đào tạo. Đồng thời, không nên sao chép nguyên văn nội dung do AI tạo ra mà cần tự phân tích, chỉnh sửa và phát triển thành sản phẩm mang dấu ấn cá nhân. Cuối cùng, các cơ sở giáo dục cần ban hành hướng dẫn rõ ràng về việc sử dụng AI trong học tập và nghiên cứu. Những quy định cụ thể về phạm vi sử dụng, yêu cầu minh bạch và các hành vi không được phép sẽ

giúp người học hiểu đúng vai trò của AI, đồng thời xây dựng môi trường học thuật trung thực và công bằng.

AI đang trở thành một công cụ quan trọng góp phần đổi mới hoạt động học tập và nghiên cứu trong thời đại số. Với khả năng hỗ trợ xử lý thông tin nhanh chóng, nâng cao hiệu quả làm việc và mở rộng cơ hội tiếp cận tri thức, AI mang lại nhiều giá trị thiết thực cho người học và nhà nghiên cứu. Tuy nhiên, những hạn chế về độ chính xác, nguy cơ phụ thuộc, vi phạm đạo đức học thuật và bảo mật thông tin cho thấy AI không thể thay thế vai trò của tư duy con người. Chỉ khi được sử dụng một cách có trách nhiệm, minh bạch và có sự kiểm chứng cẩn trọng, AI mới thực sự trở thành công cụ hỗ trợ hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, thúc đẩy nghiên cứu khoa học và phát triển năng lực học tập suốt đời trong xã hội hiện đại.

3. Mô tả cách đánh giá, chỉnh sửa và tích hợp đầu ra của AI

- Sau khi nhận được bản nháp do AI tạo ra, em không sử dụng nguyên văn để nộp mà tiến hành đánh giá và chỉnh sửa lại nội dung. Trước tiên, em đọc toàn bộ bài luận để kiểm tra tính logic và xác định những thông tin cần được kiểm chứng. Tiếp theo, em đối chiếu các nội dung liên quan đến định hướng sử dụng AI trong giáo dục với một số tài liệu tham khảo đáng tin cậy nhằm đảm bảo tính chính xác.
- Bên cạnh đó, em điều chỉnh cách diễn đạt để phù hợp với văn phong của bản thân, lược bỏ một số nội dung và bổ sung thêm nhận xét cá nhân. Nhờ đó, bài luận cuối cùng không chỉ đảm bảo tính chính xác mà còn phản ánh quá trình tự học, tự đánh giá và sử dụng AI một cách có chọn lọc thay vì phụ thuộc hoàn toàn vào AI .

4. Trích dẫn việc sử dụng AI một cách minh bạch

- Trong quá trình thực hiện bài tập, em sử dụng ChatGPT (GPT-5.5, OpenAI) để hỗ trợ xây dựng bản nháp và gợi ý cách triển khai nội dung bài luận. AI chỉ được sử dụng như một công cụ hỗ trợ. Toàn bộ nội dung cuối cùng đã được em rà soát, bổ sung.
- Thông tin sử dụng AI:
  Công cụ: ChatGPT (GPT-5.5)
  Nhà phát triển: OpenAI
  Mục đích sử dụng: Hỗ trợ xây dựng bản nháp bài luận và gợi ý ý tưởng.
  Vai trò của người thực hiện: Kiểm chứng thông tin, chỉnh sửa nội dung và chịu trách nhiệm về sản phẩm cuối cùng.

III. Phân tích các vấn đề đạo đức liên quan đến việc sử dụng AI trong học thuật

1. Ranh giới giữa hỗ trợ hợp lý và gian lận học thuật

AI là công cụ hỗ trợ hiệu quả trong học tập nếu được sử dụng để gợi ý ý tưởng, giải thích kiến thức hoặc xây dựng dàn ý. Tuy nhiên, nếu người học sao chép toàn bộ nội dung do AI tạo ra và nộp như sản phẩm của mình thì đó là hành vi gian lận học thuật. Theo em, AI nên

đóng vai trò hỗ trợ quá trình học tập, còn việc tư duy, kiểm chứng và hoàn thiện bài làm vẫn phải do người học thực hiện.

2. Vấn đề về quyền sở hữu trí tuệ và trích dẫn

Khi sử dụng AI, người học cần kiểm chứng thông tin từ các nguồn đáng tin cậy và trích dẫn đầy đủ nếu sử dụng tài liệu của người khác. Đồng thời, cần minh bạch về việc đã sử dụng AI để hỗ trợ thực hiện bài tập, tránh gây hiểu nhầm rằng toàn bộ nội dung đều do bản thân tự xây dựng.

3. Tác động đến quá trình học tập và phát triển kỹ năng

AI giúp tiết kiệm thời gian, hỗ trợ tìm kiếm thông tin và nâng cao hiệu quả học tập. Tuy nhiên, nếu quá phụ thuộc vào AI, người học có thể giảm khả năng tư duy phản biện, phân tích và tự giải quyết vấn đề. Vì vậy, AI chỉ nên được xem là công cụ hỗ trợ, không thay thế quá trình tự học và phát triển kỹ năng của mỗi cá nhân.

IV. Xây dựng bộ nguyên tắc cá nhân về cách sử dụng AI có trách nhiệm trong học tập

Để sử dụng AI một cách hiệu quả và đúng với đạo đức học thuật, em xây dựng bộ nguyên tắc cá nhân như sau:

1. Chỉ sử dụng AI để hỗ trợ, không thay thế quá trình học tập và tư duy.
2. Kiểm chứng thông tin do AI cung cấp bằng các nguồn đáng tin cậy.
3. Chỉnh sửa nội dung AI tạo theo hiểu biết của bản thân, không sao chép nguyên văn.
4. Minh bạch việc sử dụng AI khi có yêu cầu.
5. Tôn trọng bản quyền, trích dẫn đầy đủ tài liệu tham khảo và không đạo văn.
6. Bảo vệ thông tin cá nhân, không chia sẻ dữ liệu nhạy cảm lên AI.
7. Duy trì kỹ năng tự học, xem AI là công cụ hỗ trợ chứ không phải lối tắt.

Bộ nguyên tắc trên giúp em sử dụng AI một cách có trách nhiệm, đồng thời vẫn phát triển được tư duy độc lập và giữ gìn sự trung thực trong học tập.

V. Infographic minh họa "Sử dụng AI có trách nhiệm trong học thuật"

VI. Kết luận

AI đang trở thành một phần quan trọng trong học tập và nghiên cứu, mang lại nhiều lợi ích nếu được sử dụng đúng cách. Tuy nhiên, người học cần kết hợp AI với tư duy độc lập, khả năng kiểm chứng thông tin và tinh thần trung thực trong học thuật. Qua bài báo cáo này, em nhận thấy AI không phải là công cụ lạm dụng để hoàn thành bài tập mà là công cụ hỗ trợ giúp nâng cao hiệu quả học tập khi được sử dụng một cách có trách nhiệm và minh bạch.